

Informácia o aktuálnej situácii šírenia afrického moru ošípaných, realizácii opatrení na zabránenie šíreniu a eradikáciu afrického moru ošípaných a stave znižovania denzity populácie diviaka

Na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 436 z 21. júla 2021 v bode C.5. bolo uložené ministrovi pôdohospodárstva a rozvoja vidieka mesačne predkladať na rokovanie vlády Slovenskej republiky Informáciu o aktuálnej situácii šírenia afrického moru ošípaných, realizácii opatrení na zabránenie šíreniu a eradikácie afrického moru ošípaných a stave znižovania denzity populácie diviaka.

V boji proti šíreniu Afrického moru ošípaných (AMO) v rámci Slovenska bolo zo strany rezortu a Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky vykonaných množstvo opatrení a vydaných nariadení.

V rámci vyhlásenia mimoriadnej situácie bol vypracovaný:

- plán kontrol poľovných revírov so zameraním na kontrolu všetkých aktivít užívateľov poľovných revírov smerujúcich k zvýšenej intenzite lovu ako aj odstraňovaniu kadáverov. Počet kontrol, uložených opatrení a počet a výšku uložených sankcií za nedodržiavanie opatrení je znázornený v **Prílohe č. 1**

K 31.1.2022 bolo vykonaných v poľových revíroch spolu 21 kontrol. Z toho v oblasti bez obmedzení (biela zóna) počet vykonaných kontrol predstavoval 1, v nárazníkovej oblasti (modrá zóna) počet vykonaných kontrol bol 0, v oblasti výskytu AMO u diviakov (ružová zóna) boli 2 skontrolované poľovné revíry a v oblasti výskytu AMO u domácich ošípaných (červená zóna) bol počet vykonaných kontrol 18.

- plán kontrol spracovateľských závodov bravčového mäsa so zameraním na výsledovateľnosť a vypracovanie „dodávateľskej“ mapy suroviny podľa výsledkov výsledovateľnosti bravčového mäsa určeného na spracovanie. V rámci plnenia tohto opatrenia boli zistené skutočné objemy a krajiny pôvodu mäsa.

K 31.1. 2022 bolo vykonaných celkom 535 úradných kontrol.

Pôvod jatočných ošípaných zabitých na bitúnku v SR	Počet jatočných ošípaných
Ošípané pochádzajúce z chovov zo SR z reštrikčného pásma I. + oblasti bez výskytu AMO	30 172
Ošípané pochádzajúce z chovov z reštrikčného pásma II. v SR	2 782
Ošípané pochádzajúce z chovov z reštrikčného pásma III. v SR	820
Spolu ošípané - ošípané z chovov zo SR (reštrikčné pásma I., II., III., + oblasti bez výskytu AMO)	33 774
Ošípané z iných členských štátov EÚ	15 635
Spolu všetky zabitú ošípané	49 409

Najviac zásielok bravčového mäsa bolo dovezených z Českej republiky v počte 6 584 ks avšak najväčšie množstvo v objeme 3 325 338 kg bolo dovezené z Nemecka.

Z 12 štátov EÚ v mesiaci január bolo na Slovensko dovezených 12 562 zásielok v celkovom objeme 12 700 179 kg bravčového mäsa - **Príloha č. 2**

- plán kontrol na „hranici“ s PL a CZ so zameraním sa na kontrolu pôvodu bravčového mäsa, testovanie na AMO s cieľom odhaliť, identifikovať zdroj a zamedziť dovozu bravčového mäsa zo zóny II a III z členských krajín EÚ kde je identifikovaná nákaza AMO.

Regionálne veterinárne a potravinové správy Slovenskej republiky k 31.1.2022 odobrali **395** úradných vzoriek bravčového mäsa z iných členských štátov s výskytom AMO (Poľsko, Nemecko, Maďarsko). Všetky úradné vzorky boli analyzované PCR metódou na prítomnosť vírusu AMO na Veterinárnom ústave Zvolen.

Výsledok všetkých analýz na prítomnosť vírusu AMO bol negatívny.

Od prvého potvrdeného výskytu Afrického moru na Slovensku od 25.7.2019 do 31.1.2022 bol výskyt AMO u domácich ošípaných potvrdený v 39 chovoch a v prípade uhynutej či ulovenej diviačej zveri bolo potvrdených 3 623 pozitívnych prípadov. Výskyt Afrického moru ošípaných sa najviac prejavuje v pobaltských krajinách, Poľsku, Maďarsku, Rumunsku, Ukrajine, Slovensku a výrazne prenikol aj do Nemecka. Najväčšou hrozbou sú pre nás okolité štáty Maďarsko, Poľsko a Ukrajina.

V priebehu posledných mesiacov sa darí udržiavať hranice rizikových oblastí tzv. modrú zónu (medzi ružovou a bielou) na úrovni okresov Liptovský Mikuláš, B. Bystrica, Žiar n/ Hronom, B. Štiavnica, Krupina a Levice. V tomto roku bol I. prípad výskytu AMO u domácich ošípaných potvrdený v obci Križovany v okrese Prešov, kde bola nariadená depopulácia 168 ks ošípaných.

Prehľad výskytu AMO podľa okresov znázorňuje **Príloha č. 3**

Prioritou je v konečnom dôsledku chrániť veľkochovy a domáce chovy ošípaných, ktorých populácia každoročne výrazne klesá a k 31.1.2022 sú stavy na úrovni 446 471 ks, čo je takmer o 100 000 ks menej ako za predchádzajúce obdobie k 31.1.2021. Najviac úsilia v boji proti Africkému moru ošípaných musíme vyvinúť práve v juhozápadnej časti Slovenska, kde sú najväčšie produkčné chovy ošípaných.

Vývoj ohľadom lovu diviačej zveri

Od začiatku poľovníckej sezóny 2021/22, t.j. od 1.3.2021 je na Slovensku ulovených 68 770 ks diviačej zveri. Mesačný prehľad uvádzame v nasledovnej tabuľke:

mesiac	lov
marec	986
apríl	2 663
máj	4 517
jún	4 921
júl	7 627
august	7 349
september	7 300
október	8 735
november	8 475
december	10 188
január	6 009
Spolu k 31.01.2022	68 770

Informácia o vykonanom love a úhyne diviačej zveri za poľovnícku sezónu 2021/2022 so stavom k 31.1.2022 tvorí **Prílohu č. 4**

Pre porovnanie uvádzame lov k adekvátnemu obdobiu z dvoch predchádzajúcich rokov:

Spolu k 31.01.2021	56 250
Spolu k 31.01.2020	72 182

Zdôvodnenie odlovu v aktuálnej sezóne proti predchádzajúcej

Lov diviačej zveri v aktuálnej sezóne je na podobnej úrovni ako v rekordnej sezóne 2019/2020. Uvedená skutočnosť je vzniknutá výraznejším lovom v mesiacoch december (10 188 ks) a január (6 009 ks) v aktuálnej poľovníckej sezóne, oproti lovu vo vlaňajšej poľovníckej sezóne december (6 010 ks) a január (5 325 ks). Nižší lov vo vlaňajšej sezóne bol pravdepodobne zapríčinený celoslovenskými opareniami súvisiacimi s ochorením COVID – 19.

Za dôležitý ukazovateľ lovu diviačej zveri v tejto poľovníckej sezóne považujeme to, že v bielych okresoch, v ktorých ešte nebol AMO zaznamenaný, a kde by malo dôjsť k výraznému zníženiu denzity diviačej zveri došlo k zvýšeniu lovu oproti uplynulej sezóne.

Porovnanie uvádzame v nasledovnej tabuľke:

kraj	Lov k 31.01.2021	Lov k 31.01.2022	rozdiel
Bratislava	3 007	4 453	+ 1 446
Trnava	2 796	4 425	+ 1 629
Nitra	7 035	10 285	+ 3 250
Trenčín	9 076	15 164	+ 6 088
Žilina	5 399	8 513	+ 3 114
Spolu	27 313	42 840	+ 15 527

V uvedených krajoch sa lov diviačej zveri oproti uplynulej poľovníckej sezóne **zvýšil o 57 %**. Výrazným faktorom, ktorý ovplyvnil tento údaj je umožnený lov diviačej zveri na spoločných poľovačkách oproti vlaňajšej sezóne.

Vývoj úhynov

Prehľad o výške úhynov za roky 2018 a 2019 sa neeviduje po mesiacoch, ale len za celú poľovnícku sezónu (t. j. za obdobie od 1. marca do konca februára) – ide o to údaj z poľovníckej štatistiky. K 31.01. sa eviduje údaj len v roku 2020 a 2021. Prehľad sa z uvedeného dôvodu predkladá podľa údajov po skončení poľovníckej sezóny (ku koncu februára), za rok 2021 sa eviduje posledný údaj k 31.01.2022:

Poľovnícka sezóna	Úhyn v ks
2017/2018	976
2018/2019	1 576
2019/2020	2 650
	(k 31.01.2021 – 1 970)
2020/2021 k 31.01.2022	3 718

Celková bilancia lovu a úhynov za posledné 2 roky za rovnaké obdobie:

	lov	úhyn	spolu
Spolu k 31.01.2022	68 770	3 718	72 488
Spolu k 31.01.2021	56 250	1 970	58 220

Bezodplatný lov diviačej zveri

Ministerstvo Metodickým usmernením č. 10811/2021 -730 zo 06.08.2021 adresovaným štátnym organizáciám, ktoré sú užívateľmi poľovných revírov (Lesy SR, š. p., ŠL TANAP, LPM Ulič, š. p. a NLC), boli tieto požiadané aby pristúpili k vydávaniu povolení na lov diviačej zveri **bezodplatne** držiteľom poľovných lístkov, ktorí o to požiadajú

Listom č. 12079/2021-730 z 19.10.2021, boli tieto organizácie vyzvané mesačne predkladať požadované údaje odboru poľovníctva.

Odbor poľovníctva tieto údaje spracoval a konštatuje nasledovné:

Lesy SR, š.p. majú v užívaní 135 poľovných revírov (PR). Zmluvný predaj odstrelu je k 31.01.2022 realizovaný v 63 poľovných revíroch.

Štátne lesy Tatranského národného parku majú v užívaní 3 PR (Pieniny, Roháče, TANAP).

Lesopoľnohospodársky majetok, š.p. Ulič ma v užívaní 2 PR (Beskyd a Nastaz).

Národné lesnícke centrum ma v užívaní jeden poľovný revír „Pri dube Zvolen“.

Jarný kmeňový stav k 31.3.2021 bol vykázaný vo výške 4 112 ks diviačej zveri. Schválený plán lovu diviačej zveri bol vo výške 4 884 ks diviačej zveri.

K 31.01.2022 bol lov diviačej zveri 5 576 ks. Z toho k 31.08.2021 bol lov 1 685 ks. V mesiaci september bol lov 412 ks, v októbri 579 ks, v novembri 939 ks, v decembri 1 164 ks a v januári 797 ks.

Nájdenných uhynutých bolo celkovo 868 ks diviačej zveri. K 31.08.2021 to bolo 770 ks, v septembri bolo nájdenných 28 ks a v októbri 25 ks diviačej zveri v novembri 8 ks, v decembri 17 ks a v januári 20 ks.

K 31.01.2022 bolo zorganizovaných 53 spoločných poľovačiek na ktorých bolo ulovených 837 ks diviačej zveri. K 31.10.2021 to boli 3 spoločné poľovačky a ulovených 39 ks, v novembri bolo 20 spoločných poľovačiek a ulovených 283 ks, v decembri bolo 21 spoločných poľovačiek a ulovených 324 ks a v januári bolo 9 spoločných poľovačiek a ulovených 191 ks.

Od záujemcov o lov diviakov bolo spolu predložených 542 žiadostí o bezodplatný lov. Spolu bolo vydaných 750 povolení na lov diviačej zveri. (k jednej žiadosti - záujemcovi bolo vydaných aj viac povolení).

Ulovených na základe týchto povolení na bezodplatný lov bolo 244 ks diviačej zveri a to k 31.08.2021 bolo ulovených 101 ks, v septembri 2 ks, v októbri 36 ks, v novembri 50 ks, v decembri 37 ks a v januári 18 ks.